

עדיין מאמין באהבה

בני דון־יחייא הוא מעורכי הדין העסוקים בארץ • על הדרך הוא גם סופר, גם מעלה מופעי בידור, ובקרוב גם מחזאי • נוסע על קטנוע, חף מגינונים ועדיין נהנה מהחופש, אחרי שהתגרש בתום עשרות שנות נישואים • המוטו שלו בחיים: להיות אנושי, לגלות חמלה, להתפשר. ואין כמו משפחה

סמדר סלטון

צילומים: קוקו

גימיק קבוע בכל המופעים שלו, אבל איכשהו אני מגייעה לשאלה הזאת רק בסוף הראיון, כלומר, כעבור חודש וכמה פגישות. בין לבין הוא שהה שלושה שבועות באי קוסמוי שבתאילנד, שבמהלכם סיים לכתוב מחזה חדש, ליטש את ספרו החדש, כתב ספר ילדים וניהל שיחות עם לקוחות במשכר. רק בחלק קטן מהזמן הוא עשה את מה שעושים בחופשה באי קסום: ירד לחוף לשחות, קרא ספר והתמסר לפוט מסאז' בחוף.

הוא מעורכי הדין המתוקשרים בדיני משפחה, 40 שנה בתחום ("אני עדיין חמור כמו שהייתי, עובד ברוב שעות היום ובחלק משעות הלילה"). עד היום כתב שמונה ספריים בתחום עיסוקו, חלקם מקצועיים וחלקם ספרי קריאה

באמצע מופע הבידור החדש של עו"ד בני דון־יחייא נפתחת דלת האולם, ואישה בלונדינית בחליפה אדומה יורדת בנחישות במדרגות, מתקדמת לכיוון הבמה ומושיטה לו פרט סגול. אחר כך היא סובבת על עקביה הגבוהים ועולה בחזרה לכיוון היציאה. חוץ מ"תורה מירי" קטן, שדון־יחייא אומר באדישות מופגנת, הוא מתעלם מהמחווה וממשיך במופע כרגיל. היא, מצידה, פונה לקהל לפני שהיא יוצאת מהדלת, ואומרת: "אין לכם מושג איזה איש יקר הוא" – ונעלמת. "באמת יקר", אומרת האישה שמאחוריי לבעלה. "עולה הרבה כסף לשכור אותו בתור עורך דין".

אני רושמת לעצמי לברר איתו אם האישה בארום היא

דון־יחיא. "אני לא סטנדאפיסט,
אני פשוט שמח שאנשים צוחקים"

הומוריסטיים על עולם הזוגיות והמשפחה. בקרוב יפ' רסם שני ספרים חדשים – האחד, אסופה של סיפורים ופרשנויות קצרות ל־54 פרשות השבוע, והשני – ספר ילדים ראשון העוסק בגירושי הורים. הספר הזה מתאר את השיחות בין הורים לילדים סביב ההחלטה להתגרש, ותוך כדי התהליך עצמו. ויש גם מחזה חדש שהוא עמל עליו, שעוסק אף הוא במשפחה בלתי מתפקדת. דון־יחיא מרבה להופיע בטלוויזיה, תוך הקפדה על נועם הליכות, טונים שלווים וקורטוב של הומור, מתחזק אתר אינטרנט ושני פרופילי פייסבוק. שנים רבות היה נשוי לרחל, עורכת דין ומגשרת ואם חמשת ילדיו, היום בני 18 עד 40. אבל לפני חמש שנים הצטרף גם הוא לסטטיסטיקה העגומה של האנשים שבהם הוא עוסק כל חייו.

דווקא אז, אחרי הגירושים, החל להופיע על הבמות במופע בידור שנשא את השם ההפוך למה שהתחולל בחייו: "טובים השניים". במופע, שרץ עד היום ברחבי הארץ, הוא סוקר בהומור את התחנות העיקריות בחיי בני זוג: חיוור, נישואים, ילדים, כסף, נאמנות. משלב טיפים לזוגיות ומרבה לספר סיפורים אופטימיים עם הפי אנד – כמו רבים מהסיפורים שבספריו. בחודשים האחרונים החל להעלות מופע בידור נוסף – "צחוק הגורל" – העוסק בהומור יהודי.

אז אתה לא רק עורך דין וסופר, אלא גם סטנדאפיסט.

על הבמה. "אין מסאז' טוב יותר לאגו מאשר מחיאות כפיים"

"אני לא סטנדאפיסט, אני מעלה מופע בידור. לא נוח לי עם המילה סטנדאפ, זה לא מתאים לי מבחינת האישיות והתרמית. אני פשוט שמח שאנשים צוחקים. המופע הראשון שלי התחיל במקרה, עד אז הייתי מרצה מול קבוצות אנשים, יושב בכיסא, כשילדי שולחן קטן שעליו ניירות. בוקר אחד הגעתי באיחור, לא הכינו לי שולחן וכיסא, נתנו לי מיקרופון ביד, ופתאום הרגשתי בפאזה אחרת. החלטתי להפוך את ההרצאה למופע הומוריסטי עם מסרים, בלי ניירות, בעמידה. אין דבר משכר יותר מלראות קהל צוחק וגם מתרגש. לא אכזי חיש שזה עושה טוב לאגו".

בניגוד למה שאפשר היה לחשוב, רק מיעוטם של הסיפורים במופע אמיתיים. מתברר שלמרות הכל, הדי מיון עולה על כל מציאות. "יש בי צורך לתרום לחברה את התרומה הקטנה שלי: גילוי אכפתיות ואנושיות. לחשוף דווקא את החמלה והטוב שקיימים בבני אדם, ולהילחם ב'הודאבות', מלשון זאב, של החברה שלנו. אני רוצה שיהיו בעולם יותר כבשים. בכל סיפור של חמלה אני מדליק נר קטן, שאולי דוחק מעט את החושך".

נשמע כמעט רומנטי, בייחוד בשמביאים בחשבון את העולם שאתה עובד בו.

"נכון, זה עולם אכזרי, וסכסוכים בין זוגות מוציאים מאנשים את הצד הרע שבהם, וזה לא פשוט. אני תמיד

מעדיף לסיים תיק בהסכם מהיר ובפשרה, מאשר לנהל משפט של שנים, גם אם אזכה בו. אני מאמין שחייבים להיות גבולות אדומים, ואני אומר את זה גם ללקוחות שלי. זה חשוב לא רק מבחינה אנושית, אלא גם כי בדרך כלל זה יותר כדאי. הנוק מייצוג כוחני אולי נושא פירות לטווח הקצר, אבל יוצר נזק רב לטווח הארוך. מי שחושב רק על הרווח המרבי שהוא יפיק מכוחניות בסכסוך, ולא על המחיר, משלם בדרך כלל מחיר גבוה יותר".

גם ללקוחות אתה מייעץ לגלות חמלה בלפי הצד השני?

"בוודאי. למשל, אישה שזועמת על בעלה בעקבות בגידה, ורוצה להלשין למס הכנסה על העלמת הכנסות, כ'נקמה מתוקה'. אני אומר לה שבסופו של דבר, זה יהרוס לא רק את בעלה, אלא גם אותה ואת הילדים. אני גם אומר לה שבמשך שנות הנישואים גם היא נהנתה מהכסף, אז זה לא הוגן".

אבל מה קורה בש הצד השני מסרב לכל פשרה ומתעקש להילחם?

"כשצריך להילחם, אני יודע לעשות את זה. אם אין ברירה ובן הזוג לקח עורך דין שלא כוחל באמצעים, אני נלחם. כשאחד הצדדים סרבן גט או רוצה לקפח זכויות ברכוש, או כשאישה רוצה יותר ממחצית הרכוש או מזונות בלתי סבירים, אני אלחם".

מה הקווים האדומים שלך בייצוג?

"אני לא אתמוך בבעל אלים. אני יכול לייצג אותה, אבל אם הוא באמת היכה, לא אלחם עבורו בשקרים בנוסח 'היא ביימה'. גם לקוחות שאומרים לי שהם ימ' שיכו להיות אלימים – אני מסרב לקבל אותם. ככלל, אני לא אתן יד למעשים של איבוד צלם אנוש ושל חציית גבולות. למזלי, אני יכול להרשות לעצמי לוותר על לקוחות.

"הדבר שהכי מרגיז אותי הוא כשאחד ההורים גורם לסרבנות קשר עם הילדים, כלומר, מסית את הילדים נגד הצד האחר ומונע מהם לדאוג. לצערך, זה נעשה לא מעט, בעיקר על ידי אימהות, כקלף מיקוח על עניינים כספיים, או מחשש שהילדים יעדיפו לגור עם האב".

במופע 'טובים השניים' אתה משעשע את הקהל ומספר שהבעיה שלך בגירושים היתה שלא יכולת להרשות לעצמך לשכור את שירותיך. זה מעורר את התהייה איך נראה תהליך גירושים של שני עורכי דין שועלים, שמכירים את כל הטריקים בתחום.

"גם עורכי דין בתחום הגירושים זקוקים לעורכי דין כשהם נמצאים בסכסוך זוגי. חובה לקחת מרחק ולא לערבב את המקצוע עם החיים האישיים. כל גירושים הם קשים, אבל אנחנו הגענו להסכם, ולאורך כל הדרך ראיתי את טובת הילדים מול עיניי. לכן בחרתי לעשות שות ויתורים לא מעטים, ולעיתים אני מצטער על כך. במבט לאחור, אולי הייתי עושה דברים מסוימים אחרת".

דירות נפרדות? נוסחה מנצחת

דקה אחרי שהוא מקבל את המרק שהזמין, פוצח דון־יחיא במונולוג מפתיע. "אין לי מושג למה אני עושה את זה, למה אני לא יכול פשוט להירגע ולנוח, לפחות כשאני יוצא לחופשה. הרי כבר סימנתי לא מעט 'יאים' בחיי, כתבתי ספרים, העליתי מופע, יש לי קריירה מעניינת בתחום המשפטי. אז למה אני לא מרשה לעצמי לנוח ולהירגע?"

למה באמת?

"אני לא יכול סתם לשבת ולבהות. אפילו כשאני שוחה ועושה פעילות ספורטיבית ובריאה, אני חושב שזה סוג של בזבוז זמן, ושהייתי יכול בינתיים להמשיך לערוך את הספר או את המחזה, לענות לאי־מיילים, לטפל בתיקים של לקוחות. מנוחה היא מבחינתי בז' בזו זמן. את חושבת שאני צריך ריטלין? איך קוראים לכדורים האלה שכולם לוקחים היום, ציפרלקס? את חושבת שזה יכול לעזור לי?"

אתה לא נהנה מכל ההיפראקטיביות הזאת?

"נהנה מאוד. אני חייב כל הזמן להמציא את עצמי

מחדש, אחרת אני משתעמם. באופי שלי אני ביצועי־סט, זקוק לפסגות חדשות כל פעם. וחוצ' מזה, מישוה אמר פעם שלעסוקים אין זמן לדמעות, זה מאפשר אולי להרחיק את החלקים הלא מספקים בחיים. כול־נו שואפים לשמחת חיים – ואני נוהר משימוש במילה אושה. אני יודע שאושר הוא בעיקר הנאה, אבל הנאה אינה מספקת כשהיא מתקיימת ללא משמעות, ואני כל הזמן מנסה לחיות מתוך משמעות ומטרה".

גם אהבה יכולה לעזור. מזוותרים עליה בשעוסקים 40 שנה רק בהתפרקות שלה?

"אני כל הזמן מזכיר לעצמי שמה שאני רואה יום יום במשרד לא משקף את כל העולם, ויש הרבה זור־גות שחיים טוב. אני בהחלט מאמין באהבה. לפעמים אני תוהה מה מפחיד אותי יותר – שייגמרו לי הר־עיונות לסיפורים וליצירותיות, או שאאבד את היכולת להתאהב. המסקנה שלי היא שיותר מפחיד אותי לא להיות מסוגל להתאהב. למדתי שאני לא בעל הבית על הלב שלי. אני מאמין גדול בכימיה מיידית ובאהבה ממבט ראשון, ובעיניי, משיכה גופנית קשורה בהכרח למשיכה רגשית".

היו לך מערכות יחסים רציניות אחרי הגירושים? "אחת, כשלוש שנים אחרי. מצד שני, אחרי עשרות שנות נישואים יש גם נינוחות גדולה להיות לבד. זה מאפשר מרחב מחיה יצירתי, שליטה על הזמן, ומי שני מצא עם עצמו לעולם לא יהיה לבד. היום אני מבין את הגרושים ואת הגרושות שאמרו לי שהתמכרו ללבד שלהם, ושהמחשבה לחזור לחיות עם בן או בת זוג הפכה לבלתי אפשרית עבורם".

אבל יש גם הרבה גרושים וגרושות שנהנים יחד בפרק ב', ולפעמים גם בפרק ג'.

"נכון, אבל את יודעת שרבים מהם חיים בשתי דירות נפרדות? מתברר שזאת נוסחה מנצחת אצל רבים".

וולבו מודל '96

לפגישתנו השנייה, המתקיימת בבוקר יום שישי באירוע התרמה למחלקת פגים של בית חולים, הוא אוסף אותי במכוניתו, סמוך לביתו שבגבעת שמואל. להפתעתי, האיש לא נוהג בג'יפ, וגם לא במרצדס מפוארת. רק וולבו ישנה מודל '96, שכבר כמעט לא רואים בכבישים.

"רוב הזמן אני בכלל מתנייד על הקטנוע שלי. אני מעדיף את תחושת החופש הזאת במקום לעמוד בפ־קקים. אני לא זקוק לרכב לעיתים קרובות, ולא הת־פניתי להחליף. לפעמים אני רק מתניע את האוטו לכמה דקות, שהמצבר לא ייגמר. גם הפעם התכוונתי לבוא עם הקטנוע, אבל לא נראה לי מתאים לאסוף אותך עם קטנוע".

הבריד עורכי הדין לא מסתכלים עליך בתמיהה? "אני יכול להרשות לעצמי מכונית מפוארת, אבל מי שמכיר אותי יודע שכל מה שקשור לניקור עיניים לא מעניין אותי. לא מותגים ולא סמלי סטטוס, כמו שעוני יוקרה וכל אלה. זה בטח מההגנים היקיים של הוריי. אין לי שום דבר נגד נהנתנות, אני טס לחו"ל לעיתים קרובות, בשנים האחרונות בעיקר לתאילנד. אבל גם שם אני מעדיף להיות בבונגלו על הים ולא במלון פאר".

דון־יחיא גדל בבית של חובשי כיפות סרוגות. עד היום הכיפה על הראש והוא שומר שבת. "הילדים שלי הם דתיים־לאומיים, קיצונים ממני, ולמעט הצעירה שהיא עדיין תלמידת תיכון, כולם שירתו בצה"ל".

האולמות במופעים שלו מלאים בקהל בוגר, שנהנה מסיפוריו ומהגיגיו, המסופרים בעברית תקנית ומוק־פרת, מהולה באינסוף משחקי מילים ומטבעות לשון ונקייה ממילים גסות. אפילו המילה "בגידה" מכובסת ומכונה "פזילה לצדדים", ולכל היותר "התפרפרות". את המילה "פנטזיה" הס מלומר.

"בגידה היא בעיניי מילה טעונה מדי ושופטת, כי אין לדעת מה בדיוק התרחש בין בני הזוג, כך שהסיבה שאני נמנע ממנה היא לא רצון להימנע מגסויות. ככלל,

עו"ד דון יחיא על הקטנוע. "אני מעדיף את תחושת החופש הזאת במקום לעמוד בפקקים"

**"גם עורכי דין בתחום
הגירויים זקוקים
לעורכי דין כשהם
נמצאים בסכסוך
זוגי. חובה לקחת
מרחק ולא לערבב
את המקצוע עם
החיים האישיים. כל
גירויים הם קשים,
אבל לאורך כל הדרך
ראיתי את טובת
הילדים מול עיניי"**

החיים הם מאבק בלתי פוסק בפחדים, וככל שמתגברים עליהם, הופכים יותר מאושרים. אם יהיו ביקורות רעות, אני מניח שאיעלב, אבל אתאמץ לכתוב טוב יותר, ואני מקווה שזה ישפר את הכתיבה שלי. רק במילון הצלחה באה לפני עבודה".

החלום החדש שלו הוא פוליטיקה. "למרות שתמיד אמרתי שלעולם לא אכנס לתחום הזה, אני מרגיש צורך לתרום לחברה, להפוך אותה ליותר שוויונית וידידותית לחיים היומיומיים. יש לי ניסיון ביישוב סכסוכים, ובסופו של דבר, אותם כוחות שמניעים בני זוג להיאבק זה בזה, לעיתים עד כדי איבוד צלם, מניעים סכסוכים חברתיים ומדיניים: כבוד, גאווה, כוחנות. אותן דרכים שמשמשות ליישוב סכסוכים זוגיים יכולות לשמש ליישוב סכסוכים פוליטיים ושסעים חברתיים".

על איזו מפלגה חשבת?

"אני לא רוצה לנקוב בשם של מפלגה שהייתי רוצה להיות חלק ממנה, ואולי בכלל אעדיף מפלגה חדשה שתקום. בכל מקרה, אני מאוד במרכז. לא הייתי מצ' טרף בשום אופן למפלגה קיצונית. אני מאמין שאסור להתייחס, ואני רואה הרבה ייאוש אצל פוליטיקאים, באמרות כמו 'אין שום סיכוי לשלום בדורנו, וגם לא בדור הבא'. זה הלך רוח שגורם לקיפאון מחשבותי. מניי סיוני – כל סכסוך פתיר. אבל נכון, זה תלוי במחיר". רק בסוף הראיון אני נזכרת באישה בארץ שנכנסה באמצע המופע, הגישה לו פרח ויצאה, ושאלת אותו מה הקטע. "לא היה לי מושג מי זאת, ולכן הייתי במבוכה עצומה. כשנתנה לי את הפרח היא אמרה ששמה מירי. בסוף הערב שכרתי את הראש מי זאת מירי, ואז נזכרתי שכמה ימים לפני כן פנתה אלי בפייסבוק אישה בשם הזה וביקשה להתייעץ איתי על בתה, שהיתה במשבר בנשואיה. עניתי לה בסבלנות ובאריכות. היא כנראה החליטה להודות לי במופע". ●

smadarsbz@walla.com

או מטובקים מרושעים?

"אי אפשר לספק את כולם. המכשולים מוציאים ממני יצירות ומאתגרים אותי. דווקא כשהמופע עוד לא כבש את הקהל אני מתלהב יותר ומשפץ. המופע הזה חדש יחסית, ואני כל הזמן משפר אותו: מוציא קטעים שלא משכו מספיק מחיאות כפיים או חיובים, משנה הגשה או ניסוח, מלטש את קטעי הקישור ומוסיף הרבה סיפורים אישיים. אני יודע שיש גם טובקים לא מפרגנים, שהם חלק מהרוע שעדיין האינטרנט מטפח".

משפחה שכזאת

בימים אלו הוא משלים את כתיבת המחזה שלו – קר מדיה משפחתית על הניכור וחוסר האכפתיות שקיימים במשפחות, דרך משפחה אחת, לכאורה מופרעת. "זה אנטי תזה למחזות של חנוך לווי, כי המסר אצלי הוא הפוך: מאחורי כל הג'יפה שרואים כלפי חוץ יש הרבה מאוד חמלה, והשורה התחתונה היא שאין כמו משפחה. זה משהו שאני מאמין בו. ואני באמת מקווה שזה ישנה משהו אצל הצופים ויגרום להם להעריך יותר את המ' שפחה, גם כשעל פניו יש הרבה בלאגנים ויריבויות".

מחזיקן הידע לכתוב מחזה?

"כתיבת מחזה היא באמת שונה מאוד מכתיבת ספר. כשכתבתי אותו, לפני כמה שנים, בלי להכיר את הכי ללים, אמרו לי יודעי דבר שמה שכתבתי הוא לא מחזה. הבנתי עד כמה הייתי יהיה, והתחלתי ללמוד איך כותבים מחזה: קראתי מחזות ולקחתי שיעורים פרטיים, ולאחרונה כתבתי אותו מחדש כמחזה, ואני מתכוון להציע אותו לאחר התיאטראות הגדולים. יש לי תחושה חזקה שזו תהיה קומדיה מוצלחת ביותר. אני מאוד מאמין בזה".

אתה לא חושש מכניסה לתחום הזה – שמא ידחו את המחזה, או שהוא יעלה ולא יצליח?

"אני לא יכול לומר שאני לגמרי לא חושש, אבל

אני בעד לשון נקייה, ואני חושב שיש וולגריזציה בשיח הציבורי ובהרבה מופעי סטנדאפ. מביך אותי לשמוע את זה, ואני גם חושב שזה משחית. אני יכול לדבר איתך על הכל, אבל במופע אני לעולם לא אגיד דברים גסים. אני מניח שזה נובע גם מהחינוך הרתי שלי. יש גם לא מעט דתיים בקהל, ואני לא רוצה להביך אותם". אבל מתברר שיש נושאים הרבה יותר רציניים, שמי צליחים בכל זאת להביך את הקהל כשהוא מעלה אותם במופע "טובים השניים". "לדבר אמת בווגיות – תם או מטומטם?" הוא שואל, ואי אפשר להתעלם מתוונות של אי נוחות בקהל. בכל זאת, מרבית הנוכחים אינם זוגות צעירים מאוהבים, אלא כאלה שכבר נמצאים יחד כמה שנים טובות, שלא לומר עשורים, והם ודאי ידעו בחייהם שקר אחד או שניים.

"מי מפר יותר את חובת הנאמנות הזוגית – גברים או נשים?" ממשיך דון יחיא להקשות, וכבר יש כאלה שממש מתפתלים בכיסאותיהם. אבל גם אם השאלות רציניות וטומנות בחובן לא מעט חומרים נפוצים, הוא מקפיד לפרק אותם באמצעות סיפורים משעשעים, מלאי אופטימיות.

במופע החדש מדבר דון יחיא על תחנות ההומור היהודי: כסף, זוגיות, פרנסה וכדומה. המופע עוסק יותר בתרבות אשכנז, שאלה נחשף בהיותו בן לאב יליד לטביה (שהיה עורך עיתון "הצופה" במשך 32 שנים) ולאם יקית, "ששני ילדיה היו כל עולמה".

"זה הוסיף לי אדרנלין והתרגשות רבה, לכתוב מופע חדש ולראות כיצד הוא יתקבל. בנתי אותו מקריאת חומר רב: מחקרים, ספרי הומור ואקדמיה, וגם מקורות ופרקי אבות. ואני כל הזמן מלטש אותו. אני מודה שאני אוהב את מחיאות הכפיים. אין מסאז' טוב יותר לאגו מאשר מחיאות כפיים של מאות אנשים שקנו כרטיס כדי לשמוע אותי".

קורה לפעמים שאתה מתאכזב מהתגובות בקהל,